

0 3 -02- 2025

1 21714 " 63 201/2025

OKRESNÁ PROKURATÚRA ROŽŇAVA

Nám. 1. mája, 048 01 Rožňava 1

Obec Gemerská Hôrka
Gemerská Hôrka 151
049 12 Gemerská Hôrka

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
Pd 22/25/8808-2

Vybavuje
JUDr. Katarína Molnárová

Rožňava
31.01.2025

Vec

Previerka stavu zákonnosti pri dodržiavaní vybraných ustanovení zákona č. SNR 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov v súvislosti s činnosťou hlavného kontrolóra obce Gemerská Hôrka vo vzťahu k obecnému zastupiteľstvu (§ 18f ods. 1 písm. b), d), e), i) zákona č. 369/1990 Zb.) – **upozornenie prokurátora** podľa § 28 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov

I.

Okresná prokuratúra Rožňava v rámci plnenia úloh vykonala dňa 19.12.2024 previerku stavu zákonnosti v obci Gemerská Hôrka pri dodržiavaní vybraných ustanovení zákona č. SNR 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) v súvislosti s činnosťou hlavného kontrolóra obce vo vzťahu k obecnému zastupiteľstvu.

Priebeh a výsledky previerky sú obsiahnuté v Protokole o vykonaní previerky sp. zn. Pd 160/24/8808-4 zo dňa 20.12.2024.

Popri zákonom postupe obce a hlavnej kontrolórky obce Gemerská Hôrka na posudzovanom úseku, pokiaľ ide o plnenie si svojich povinností vyplývajúcich z ust. § 18f ods. 1 písm. b), d), e), i) zákona o obecnom zriadení, boli v protokole konštatované nedostatky týkajúce sa nasledovných zistení:

- zverejňovanie návrhov plánov kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce spôsobom v obci obvyklým, pri ktorom nebola dodržaná lehota na zverejnenie najneskôr 15 dní pre prerokovaním v obecnom zastupiteľstve,
- nepredkladanie správ hlavnej kontrolórky obce o výsledkoch kontrol na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva po vykonaní kontroly, resp., s výnimkou jednej správy predloženej v roku 2023, tieto správy neboli vôbec obecnému zastupiteľstvu priebežne predkladané,

- nepredloženie ročnej správy o kontrolnej činnosti za rok 2023 v zákonnej lehote do 60 dní po uplynutí kalendárneho roku. Správa nebola vôbec prerokovaná na žiadnom zasadnutí obecného zastupiteľstva.

II.

Vychádzajúc z uvedených skutočností je potrebné dospieť k záveru, že v postupe obce Gemerská Hôrka bol porušený zákon s poukazom na nasledovné, právne významné skutočnosti:

1. zverejňovanie návrhu plánu kontrolnej činnosti (§ 18f ods. 1 písm. b) zákona o obecnom zriadení)

Podľa § 18f ods. 1 písm. b) zákona o obecnom zriadení hlavný kontrolór predkladá obecnému zastupiteľstvu raz za šesť mesiacov návrh plánu kontrolnej činnosti, ktorý musí byť najneskôr 15 dní pred prerokovaním v zastupiteľstve zverejnený spôsobom v obci obvyklým.

Zákon o obecnom zriadení v citovanom ustanovení stanovuje povinnosť materiálnej publikácie návrhu plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce po dobu minimálne 15 dní pred prerokovaním v obecnom zastupiteľstve. Ide o obligatórnu podmienku v procese schvaľovania plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra. Zverejnením návrhu plánu kontrolnej činnosti sa vytvára priestor pre širšie zapojenie verejnosti (podanie prípadných pripomienok, návrhov) a tým aj zvýšenie transparentnosti v súvislosti s kontrolnou činnosťou v obci.

Obec Gemerská Hôrka k previerke predložila návrhy plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Gemerská Hôrka na II. polrok 2023, I. polrok 2024 a na II. polrok 2024. Návrhy plánu kontrolnej činnosti boli predložené zo strany hlavnej kontrolórky obce v 6 mesačných lehotách:

- Plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Gemerská Hôrka na II. polrok 2023 zo dňa 31.05.2023 (formálne nesprávne označený ako „Plán“, avšak fakticky išlo o návrh plánu), zverejnený na webovom sídle obce dňa 11.06.2023, prerokovaný na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 14.06.2023. Obecné zastupiteľstvo schválilo Plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce na II. polrok 2023 uznesením č. 7/8-2023 zo dňa 14.06.2023.
- návrh plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Gemerská Hôrka na I. polrok 2024 zo dňa 06.12.2023, zverejnený na webovom sídle obce dňa 08.12.2023, prerokovaný na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 13.12.2023. Obecné zastupiteľstvo schválilo plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce na I. polrok 2024 uznesením č. 8/13-2023 zo dňa 13.12.2023.
- návrh plánu kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce Gemerská Hôrka na II. polrok 2024 zo dňa 24.05.2024, zverejnený na webovom sídle obce dňa 11.06.2024 (t. j. až po dátume konania zasadnutia obecného zastupiteľstva), prerokovaný na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa 10.06.2024. Obecné zastupiteľstvo schválilo plán kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra obce na II. polrok 2024 uznesením č. 4/18-2024 zo dňa 10.06.2024.

Z písomností predložených k previerke vyplynulo, že návrhy plánov kontrolnej činnosti predložené hlavnou kontrolórkou boli zverejnené len na webovom sídle obce www.gemerskahorka.eu, nie aj „fyzicky“ na úradnej tabuli obce.

Z hľadiska dodržania zákonnej lehoty na zverejnenie návrhu plánu kontrolnej činnosti pred prerokovaním v obecnom zastupiteľstve bolo zistené, že obec Gemerská Hôrka túto lehotu v preverovanom období nedodržiavala.

Z vyššie uvedených dátumov predloženia jednotlivých návrhov plánov kontrolnej činnosti a dátumov ich prerokovania na zasadnutí obecného zastupiteľstva vyplynulo, že tieto dokumenty neboli zverejnené najmenej 15 dní pred zasadnutím obecného zastupiteľstva, na ktorom boli prerokované. Plán kontrolnej činnosti na II. polrok 2023 bol zverejnený na webovom sídle obce len po dobu 3 dní pred jeho prerokovaním v obecnom zastupiteľstve a návrh plánu na I. polrok 2024 bol zverejnený na webovom sídle obce len po dobu 6 dní pred prerokovaním v obecnom zastupiteľstve. Návrh plánu, resp. plán kontrolnej činnosti na II. polrok 2024 bol zverejnený až deň nasledujúci po dni konania zasadnutia obecného zastupiteľstva, na ktorom bol prerokovaný. Možno teda predpokladať, že išlo o zverejnenie už schváleného plánu kontrolnej činnosti na uvedené obdobie. Z predložených materiálov obce ani z webového sídla obce pritom nevyplýva, že by obec zverejnila aj návrh plánu kontrolnej činnosti na II. polrok 2024 v zákonnej lehote, resp. že by ho vôbec zverejnila. Takýto postup obce nemožno považovať za súladný s ust. § 18f ods. 1 písm. b) zákona o obecnom zriadení.

V tejto súvislosti je potrebné dodať, že obvyklým spôsobom zverejňovania v obci je okrem zverejnenia na webovom sídle obce aj zverejnenie na úradnej tabuli obce (spravidla umiestnenej na obecnom úrade), či v miestnej tlači, čo môže obec taktiež využiť.

2. predkladanie správy o výsledkoch kontroly obecnému zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí po vykonaní kontroly (§ 18 ods. 1 písm. d) zákona o obecnom zriadení)

Podľa § 18f ods. 1 písm. d) zákona o obecnom zriadení hlavný kontrolór predkladá správu o výsledkoch kontroly priamo obecnému zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí.

Z ust. § 18f ods. 1 písm. d) zákona o obecnom zriadení vyplýva povinnosť hlavného kontrolóra po vykonaní kontroly predložiť správu o jej výsledkoch priamo obecnému zastupiteľstvu na najbližšom zasadnutí konanom po vykonaní a ukončení kontroly. Kontrola sa pritom považuje za vykonanú, ak bola ukončená v súlade s procesnoprávnymi predpismi, t. j. doručením správy z kontroly povinnej osobe. Po vykonaní kontroly je hlavný kontrolór povinný iniciovať, aby táto správa bola prerokovaná na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva. Zvýrazňuje sa tým osobitný vzťah hlavného kontrolóra obce k obecnému zastupiteľstvu.

Z previerky vyplynulo, že hlavná kontrolórka obce Gemerská Hôrka predložila obecnému zastupiteľstvu v preverovanom období iba jednu správu o výsledkoch vykonanej kontroly, a to:

- Správa o výsledku kontroly o vykonaných prácach na základe dohôd za rozpočtový rok 2022 zo dňa 24.01.2023, ktorá bola predložená na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva konanom dňa 15.02.2023.

Žiadne ďalšie priebežné správy o vykonaných kontrolách neboli obecnému zastupiteľstvu v preverovanom období predložené, a teda ani prerokované na jeho zasadnutí. Kontroly na jednotlivých úsekoch kontrolnej činnosti boli zahrnuté do ročných správ o kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra, avšak ani takáto ročná správa za rok 2023 nebola predložená na zasadnutí obecného zastupiteľstva (viď bod 3 tohto článku upozornenia).

Hlavná kontrolórka obce Gemerská Hôrka v rozpore s vyššie uvedeným ust. § 18f ods. 1 písm. d) zákona o obecnom zriadení nepredkladala správy o výsledkoch jednotlivých kontrol a neiniciovala ich prerokovanie na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva, ako to vyplynulo z jednotlivých zápisníc zo zasadnutí obecného zastupiteľstva. Obecné zastupiteľstvo zároveň netrvalo na plnení si tejto zákonnej povinnosti hlavnej kontrolórky, čo taktiež nemožno považovať za súladné so zákonom, najmä vzhľadom na charakter vzťahu hlavného kontrolóra a obecného zastupiteľstva, ktorému sa má zodpovedať za výkon svojej funkcie.

3. predkladanie ročnej správy o kontrolnej činnosti obecnému zastupiteľstvu do 60 dní po uplynutí kalendárneho roku (§ 18f ods. 1 písm. e) zákona o obecnom zriadení)

Podľa § 18f ods. 1 písm. e) zákona o obecnom zriadení hlavný kontrolór predkladá obecnému zastupiteľstvu najmenej raz ročne správu o kontrolnej činnosti, a to do 60 dní po uplynutí kalendárneho roku.

Citované ust. ukladá hlavnému kontrolórovi obce predložiť obecnému zastupiteľstvu minimálne jednu správu o kontrolnej činnosti ročne. Túto správu pritom nemožno stotožňovať so správami o výsledkoch kontroly, ktoré majú byť predkladané obecnému zastupiteľstvu na jeho najbližšom zasadnutí po vykonaní kontroly. Ročná správa, na rozdiel od toho, poskytuje obecnému zastupiteľstvu prehľad o kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra v predchádzajúcom roku. Predovšetkým ide o štatistické spracovanie kontrolnej činnosti za obdobie spravidla jedného kalendárneho roka. Zákon zároveň stanovuje aj lehotu na podanie takejto správy hlavného kontrolóra, a to najneskôr do 60 dní od skončenia predchádzajúceho kalendárneho roku.

V tejto súvislosti je potrebné prihliadnuť aj na skutočnosť, že do ust. § 18f ods. 1 písm. e) zákona o obecnom zriadení nebola premietnutá legislatívna zmena týkajúca sa minimálneho intervalu konania zasadnutí obecných zastupiteľstiev, ktorá bola prijatá s účinnosťou od 01.04.2010 zákonom č. 102/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa § 12 ods. 1 zákona o obecnom zriadení v platnom znení totiž obecné zastupiteľstvo zasadá podľa potreby, najmenej však raz za tri mesiace (do účinnosti uvedenej novely bol stanovený dvojmesačný interval). V nadväznosti na uvedené možno akceptovať aj predloženie správy o kontrolnej činnosti za predchádzajúci kalendárny rok v lehote do 90 dní (resp. 3

mesiacov) po uplynutí kalendárneho roka, pokiaľ sa v príslušnom kalendárnom roku nekonalo skoršie zasadnutie obecného zastupiteľstva.

V obci Gemerská Hôrka, ako vyplynulo z previerky, bolo v prípade Ročnej správy o kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky obce za rok 2023, porušené ust. § 18f ods. 1 písm. e) zákona o obecnom zriadení. Táto správa bola hlavnou kontrolórkou obce spracovaná dňa 12.01.2024 a predložená ako materiál na zasadnutie obecného zastupiteľstva aj s návrhom uznesenia a dôvodovou správou. Podľa prehľadu zasadnutí obecného zastupiteľstva sa najbližšie zasadnutie konalo dňa 13.03.2024 a zúčastnila sa ho aj hlavná kontrolórka obce. Po oboznámení sa s obsahom zápisnice zo zasadnutia obecného zastupiteľstva z uvedeného dňa, ako aj všetkých ostatných zápisníc zo zasadnutí obecného zastupiteľstva obce Gemerská Hôrka konaných v roku 2024, zverejnených na webovom sídle obce, však bolo zistené, že na žiadnom zo zasadnutí nebola obecným zastupiteľstvom prerokovaná ročná správa o činnosti hlavnej kontrolórky obce za rok 2023. Takýto postup je pritom v rozpore s ust. § 18f ods. 1 písm. e) zákona o obecnom zriadení. Hlavná kontrolórka je totiž povinná, okrem vypracovania správy o kontrolnej činnosti, túto aj predložiť priamo obecnému zastupiteľstvu na jeho zasadnutí, resp. iniciovať jej prerokovanie v zákonnej lehote a obecné zastupiteľstvo je povinné túto správu prerokovať, k čomu však nedošlo.

V nadväznosti na uvedené možno skonštatovať, že správa hlavnej kontrolórky obce za rok 2023, v rozpore so zákonom, nebola predložená obecnému zastupiteľstvu.

III.

Hlavný kontrolór obce je dôležitým subjektom v obecnej samospráve. Predstavuje totiž kontrolný orgán obecného zastupiteľstva a starostu obce a svoju činnosť vykonáva v pracovnoprávnom pomere s obcou. Činnosť hlavného kontrolóra je dôležitým kontrolným mechanizmom v obecnej samospráve, pretože mestá a obce nakladajú s verejným majetkom a verejnými prostriedkami v značných hodnotách a je v záujme spoločnosti mať efektívny kontrolný mechanizmus nad takýmto nakladaním. Obsahovú náplň činnosti hlavného kontrolóra určuje obecné zastupiteľstvo, ktorému sa aj za výkon svojej funkcie zodpovedá a voči ktorému si musí plniť svoje základné povinnosti vyplývajúce aj z ust. § 18f zákona o obecnom zriadení. Na druhej strane obecné zastupiteľstvo je povinné trvať na dôslednom plnení si povinností hlavným kontrolórom. Súčasne zistenia z kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra sú dôležitým indikátorom pre rozhodovanie starostu obce i obecného zastupiteľstva.

V nadväznosti na uvedené je nevyhnuté, aby si hlavný kontrolór riadne plnil povinnosti stanovené zákonom a svojou činnosťou naplnil záujem spoločnosti na kontrole nakladania s verejným majetkom a verejnými prostriedkami. Rovnako tak je potrebné, aby obecné zastupiteľstvo trvalo na dôslednom postupe hlavného kontrolóra v súlade s právnymi predpismi, vrátane ust. § 18f zákona o obecnom zriadení.

IV.

So zreteľom na vyššie uvedené, podľa § 28 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“), Vám podávam toto

u p o z o r n e n i e p r o k u r á t o r a

z dôvodu porušenia ust. § 18f ods. 1 písm. b), písm. d) a písm. e) zákona o obecnom zriadení.

Za účelom odstránenia porušovania zákona a zachovávanía zákonnosti pri dodržiavaní ustanovení zákona o obecnom zriadení

n a v r h u j e m

- prerokovať upozornenie prokurátora na najbližšom zasadnutí obecného zastupiteľstva,
- prejednať upozornenie prokurátora s hlavnou kontrolórkou obce,
- prijať účinné opatrenia za účelom vylúčenia prípadov porušovania citovaných právnych noriem a striktného dodržiavania zákona.

Podľa § 29 ods. 3 zákona o prokuratúre orgán verejnej správy je povinný vybaviť upozornenie prokurátora bezodkladne, najneskôr do 30 dní od jeho doručenia.

Podľa § 29 ods. 4 zákona o prokuratúre, ak orgán verejnej správy zistí, že upozornenie prokurátora je dôvodné, je povinný v lehote podľa odseku 3 odstrániť protiprávny stav a o prijatých opatreniach upovedomiť prokurátora.

Podľa § 29 ods. 5 zákona o prokuratúre, ak sa orgán verejnej správy domnieva, že upozornenie prokurátora nie je dôvodné, upovedomí o tom v lehote podľa odseku 3 prokurátora. Ak má orgán verejnej správy svoj nadriadený orgán, odstúpi mu v lehote podľa odseku 3 upozornenie prokurátora na vybavenie a v rovnakej lehote o tom upovedomí prokurátora.

JUDr. Katarína Molnárová
prokurátorka